

Raahen kaupunki

Saloisten kirkon ympäristön asemakaava

Luontoselvitys

6.11.2025

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Selvitysalue	1
2.1	Yleistä	1
2.2	Alueen yleiskuvaus	2
2.3	Alueen käyttöhistoria	2
2.4	Kallio- ja maaperä	3
2.5	Pohja- ja pintavedet sekä valuma-alueet	4
2.6	Kasvillisuus ja puusto	5
2.7	Natura-alueet, luonnonsuojelualueet ja muut huomionarvoiset kohteet	7
3	Menetelmät ja aineisto	9
3.1	Lähtötiedot	9
3.2	Lajiston ja luontokohteiden arvottaminen	10
3.2.1	Arvokkaiden luontokohteiden luokitus	10
3.2.2	Lepakoiden käyttämien alueiden luokitus	12
3.2.3	Lajiston luokitusperusteet	13
3.3	Maastoselvitykset	13
3.3.1	Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys	13
3.3.2	Linnustonselvitys	14
3.3.3	Liito-oravaselvitys	15
3.3.4	Viitasammakkonselvitys	15
3.3.5	Lepakonselvitys	17
3.4	Epävarmuustekijät	18
4	Tulokset	19
4.1	Kasvillisuus ja luontotyypit	19
4.1.1	Kasvillisuus	19
4.1.2	Arvokkaat luontotyyppikohteet	24
4.1.3	Haitalliset vieraskasvilajit	28
4.2	Linnusto	28
4.3	Liito-orava, lepakot ja viitasammakko	30
5	Johtopäätökset	30
6	Lähteet	31

6.11.2025

Raportin valokuvat © FCG Rakennettu Ympäristö Oy

6.11.2025

Saloisten kirkon ympäristön asemakaava

1 Johdanto

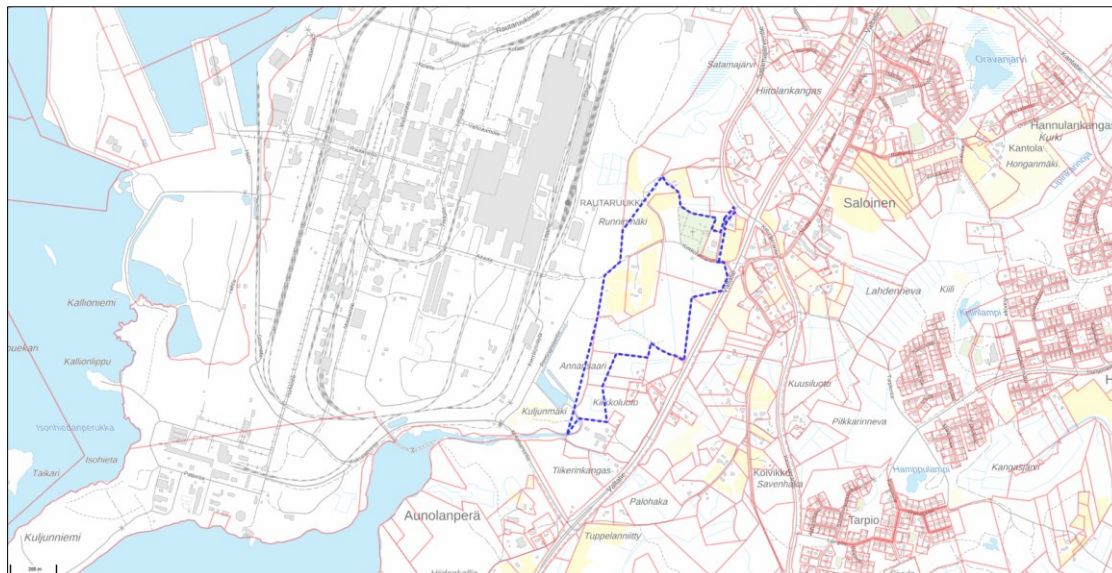
Tämä työ on Raahessa sijaitsevan Saloisten kirkon ympäristön asemakaavan laajennusta varten laadittu luontoselvitys. Selvitys käsittää kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen sekä luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien selvitykset ja pesimälinnustoselvityksen.

Lähtökohtana on, että alueen suunnittelussa voidaan huomioida luontoarvojen kannalta merkittävät alueet sekä edistää niiden ominaispiirteiden säilymistä. Nämä tavoitteet on mainittu maankäyttö- ja rakennuslaissa. Selvityksestä ja raportoinnista ovat vastanneet FM Jari Kärkkäinen (kasvillisuus ja luontotyypit sekä lepakot), MMK Riina Lämsä (viitasammakko ja liito-orava) ja linnustoasiantuntija Harri Taavetti (linnusto) ja FM maantiede Annariikka Nikupeteri (raportointi) ja luontokartoittaja (EAT) Eija Ojaranta (raportointi) FCG Rakennettu ympäristö Oy:stä.

2 Selvitysalue

2.1 Yleistä

Selvitysalue sijaitsee noin neljän kilometrin etäisyydellä Raahan kaupunkikeskustan etelä-lounaispuolella. Selvitysalue sijoittuu Raahan Saloisten kirkon ympäristöön ulottuen etelässä Kuljunmäkeen saakka. Lännessä alue rajautuu SSAB:n tehdasalueen asemakaavaan. Selvitysalueen itäpuolelle jää Valtatie (E8) ja pohjoisessa alue yltää Kirkkoherrantietä pitkin Satama-järventielle saakka. Selvitysalueen kiinteistöt ovat Raahan seurakunnan, SSAB Oy:n, Raahan kaupungin sekä pieneltä osin (koillisen tielinjaus) yksityisessä omistuksessa. Kaava-alueen pinta-ala on noin 32,2 ha.

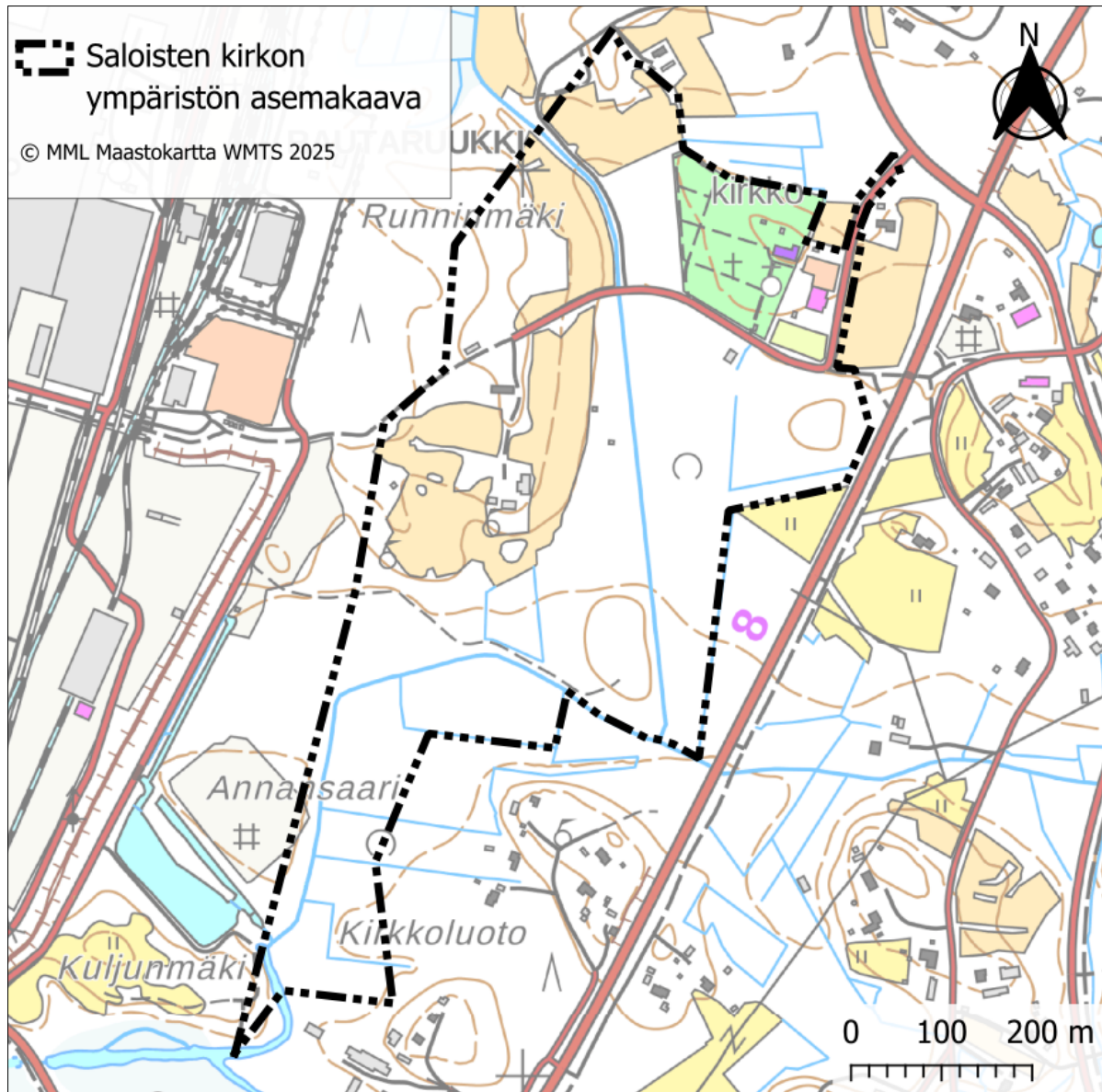

Kuva 1. Selvitysalueen raja- ja sijainti Raahessa. Karttaan on rajattu asemakaavan muutoksen alustava raja- ja sijainti sinisellä katkoviivalla. Kiinteistöjaotus punaisella viivalla.

6.11.2025

2.2 Alueen yleiskuvaus

Valtaosa selvitysalueesta on tällä hetkellä talousmetsää ja peltoa. Alueesta noin 18 hehtaaria on erityyppistä metsää ja noin 5,3 hehtaaria peltoaloja. Loput alueen pinta-alasta koostuu vanhan pappilan pihapiiristä ja Pyhän Olavin kirkon ja seurakuntatalon rakennetuista alueista sekä hautausmaasta. Metsien reunustamat peltoalueet leimaavat kirkollisten rakennusten kanssa alueen maisemaa. Selvitysalueelle ei sijoitu pysyvää asumista tai loma-asumista, mutta kaava-alueen pohjois- ja eteläpuolella on asuinkiinteistöjä.

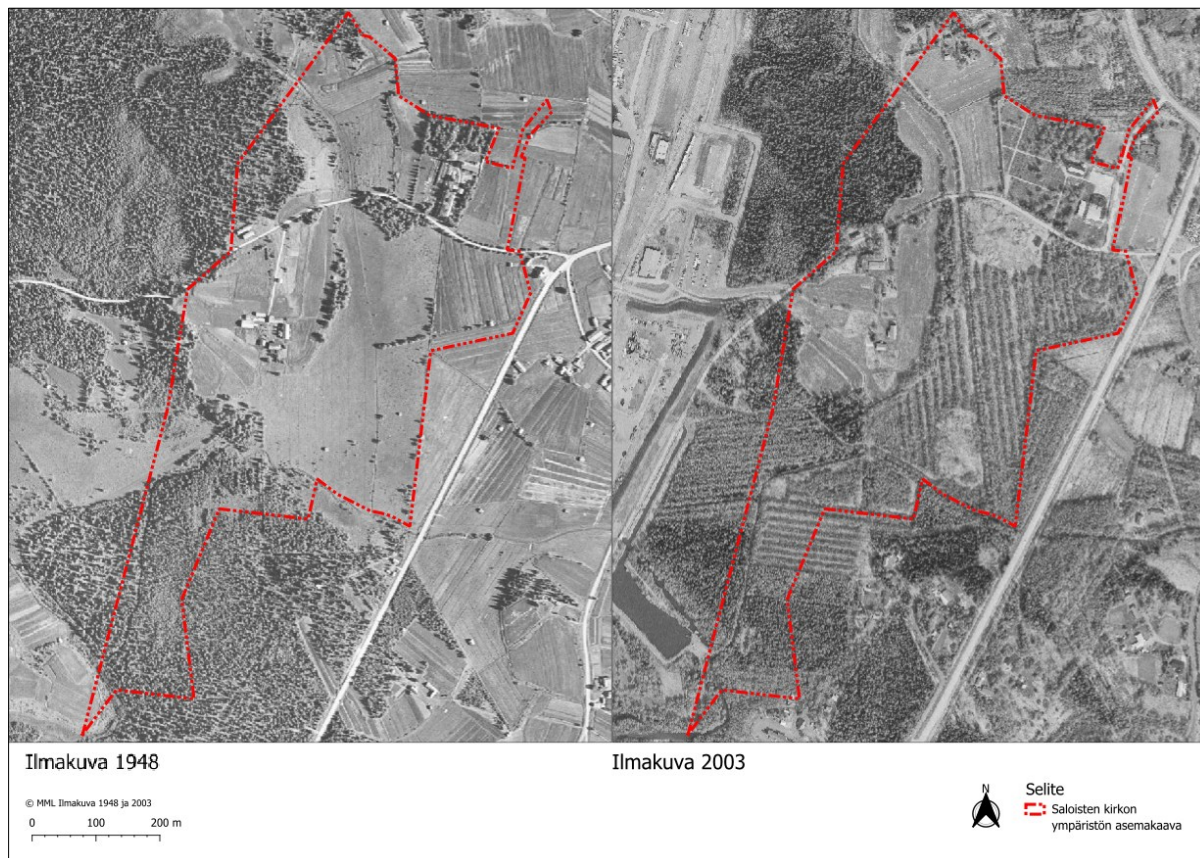
Kuva 2. Alue maastokartalla.

2.3 Alueen käyttöhistoria

Vielä sotien jälkeen Saloisten Pyhän Olavin kirkon ympäristö on ollut pääasiassa peltoa (Kuva 3). Selvitysalueella metsää on ollut hieman ainoastaan etelä- ja luoteisosalla. Alueen maataloushistoria

6.11.2025

ilmenee voimakkaasti alueen kasvillisuusluonteesta. Maatalouden harjoittaminen ja eläintenpito lopetettiin pappilassa 1960-luvulla ja 1970-luvulla. Vanhan pappilan ympäristön pellot muuttuivat metsiksi. Vuonna 1974 valmistui uusi pappila pihatien ja Kirkkoherrantien risteyksen tuntumaan ja talousrakennuksia purettiin. 2000-luvulla vanha pappilan päärakennus ja renkitupa eivät olleet enää vakituksessa käytössä.

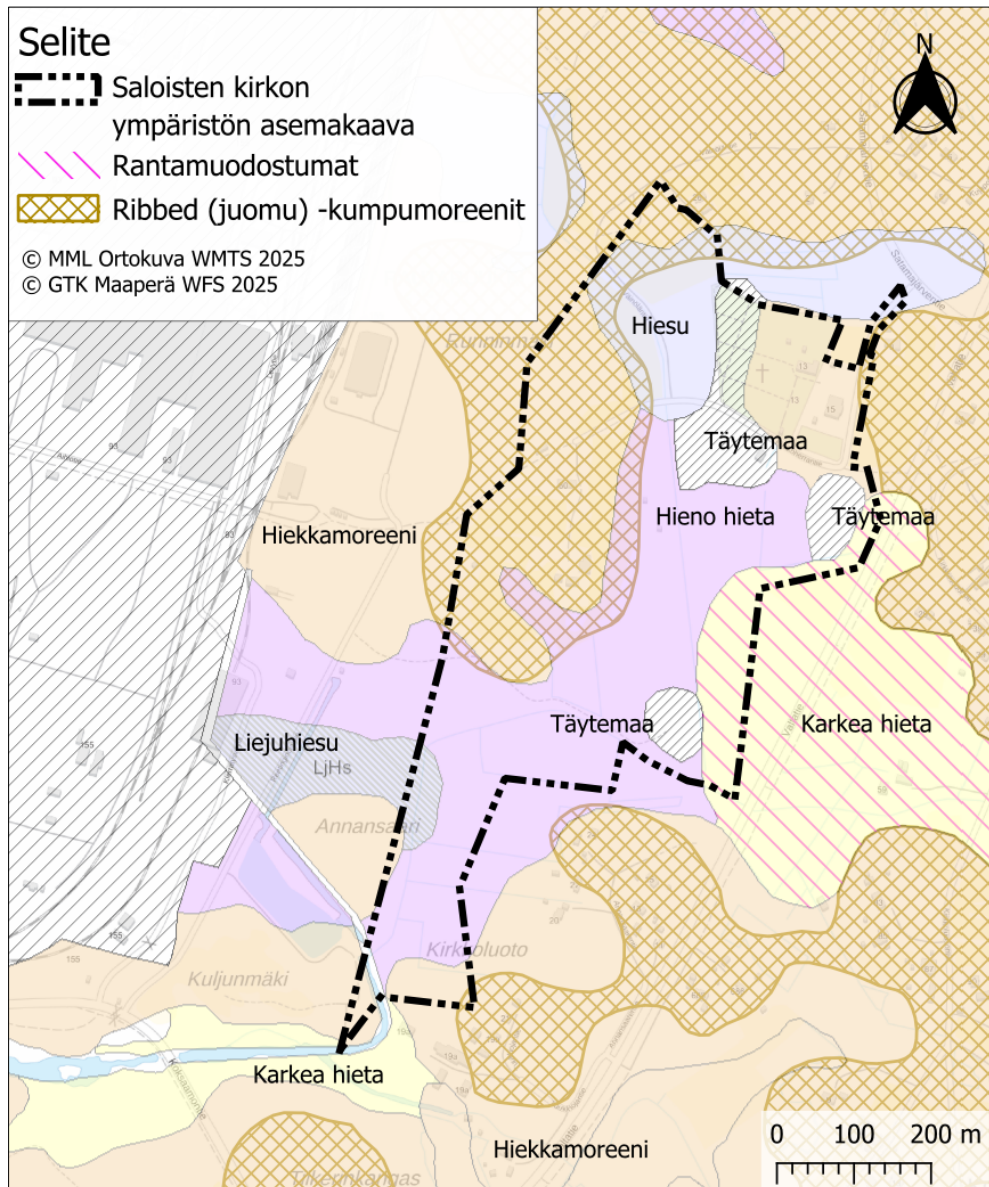
Kuva 3. Ilmakuva vuosilta 1948 ja 2003.

2.4 Kallio- ja maaperä

Suunnittelualan kallioperä on pääosin intermediääristä vulkaniklastista tuffiittista hiekkakiveä ja konglomeraattia sekä granodioriittia.

Alueen maaperämuotoja luonnehtivat juomu (ribbed)-kumpumoreenit ja rantamuodostumat (Kuva 4). Runnimäki ja Kirkkoluoto ovat moreenimuodostumia, missä maaperä on hiekkamoreenia. Moreenimuodostumien välissä on hienoa hietaa ja hiesua. Alueen itäosassa maaperä rantamuodostuma-alueella maaperä on karkeaa hietaa. Alueen keskiosalla ja pohjoisosassa on edellä mainittujen lisäksi täytemaata ja länsiosalla liejuhiesua.

6.11.2025

Kuva 4. Selvitysalueen maaperän muotoja leimaa Ribbed (juomu)-kumpumoreenit ja rantamuodostumat.

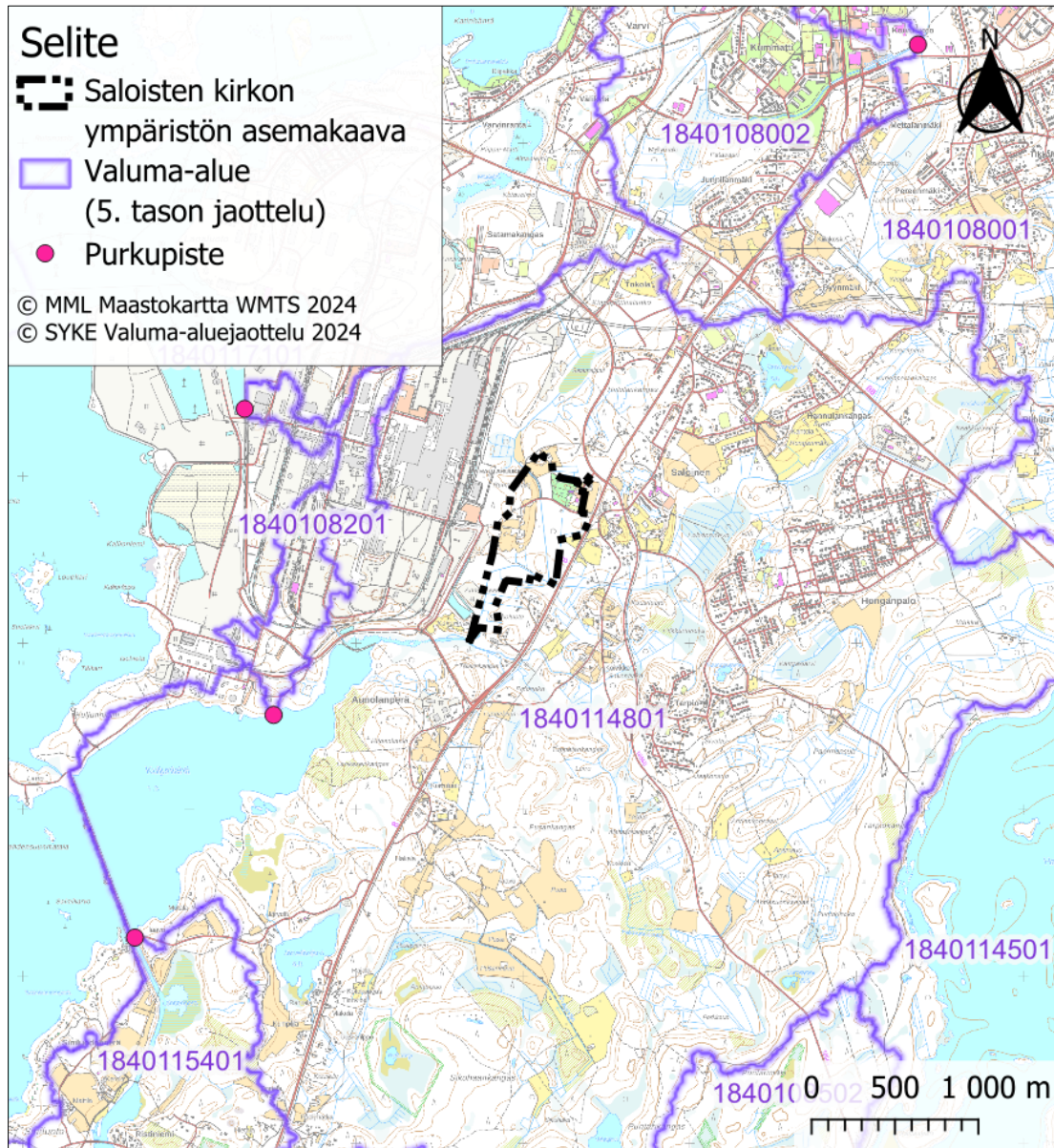
Selvitysalueen maastonmuodot ovat suhteellisen tasaisia. Maanpinnan korkeus vaihtelee alueella n. 1–10 m merenpinnan korkeudesta.

2.5 Pohja- ja pintavedet sekä valuma-alueet

Selvitysalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse luokitettuja pohjavesialueita. Kirkkoluodon alueella ja Runninmäen eteläpuolella, kanavan pohjoispuolella selvitysalueen länsiosalla ilmenee kasvillisuudessa läheisyyttä pohjaveden juurikosteutena. Kirkkoluodon alueella kaava-alueen itäpuolella on myös tihkupintaa. Nämä kohteet ovat kaava-alueen ulkopuolella.

6.11.2025

Selvitysalueen läpi menee kaivettu kanava Kuljunlahteen. Kanava saa vetensä umpeen kasvaneesta Satamajärvestä, joka on selvitysalueen pohjoispuolella. Perattu Lipinkarinoja yhtyy selvitysalueen keskiosalla kanavaan. Selvitysalueen eteläosalla Raahen terästehtaan hulevedet johdetaan laskeutus-altaan kautta kanavaan. Selvitysalue sijoittuu 5. jakovaiheen valuma-alueelle 1840114801.

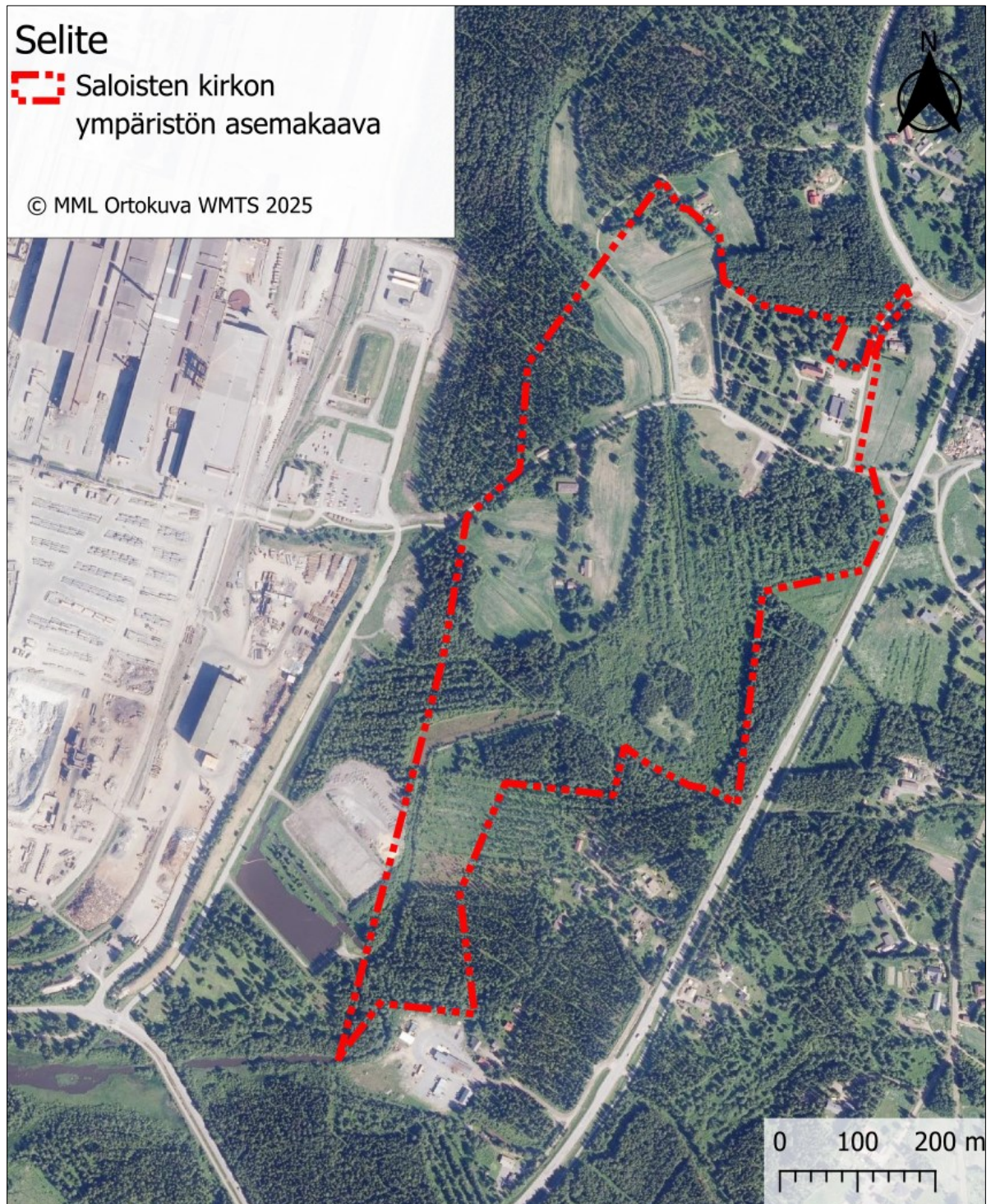

Kuva 5. Valuma-alueet.

2.6 Kasvillisuus ja puusto

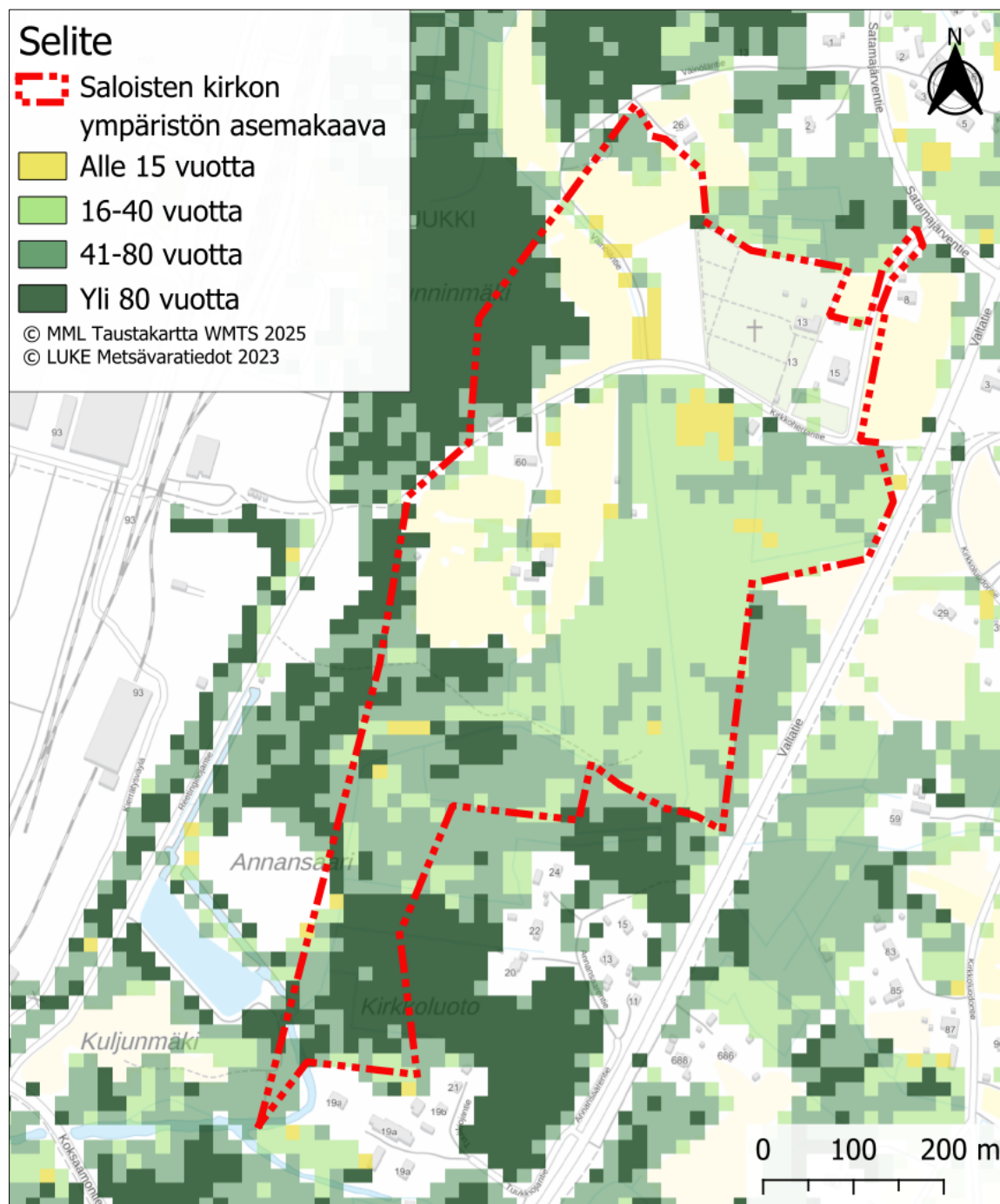
Kuvasta 6 ilmenee alueen nykytila. Selvitysalueella luonnehtivat pelloille syntyneet lehtipuuvaltaiset varttuvut metsät, vanhan pappilan ympärillä ja pohjoisosalla viljeltyt pellot. Puusto on pääosin nuorta tai varttuvaa (Kuva 7). Varttunutta kuusikkoa ja vanhempaa puustoa on selvitysalueen eteläosilla ja vanhan pappilan pellon länsi- ja eteläosilla sekä luoteisosalla.

6.11.2025

Kuva 6. Selvitysalue ilmakuvassa.

6.11.2025

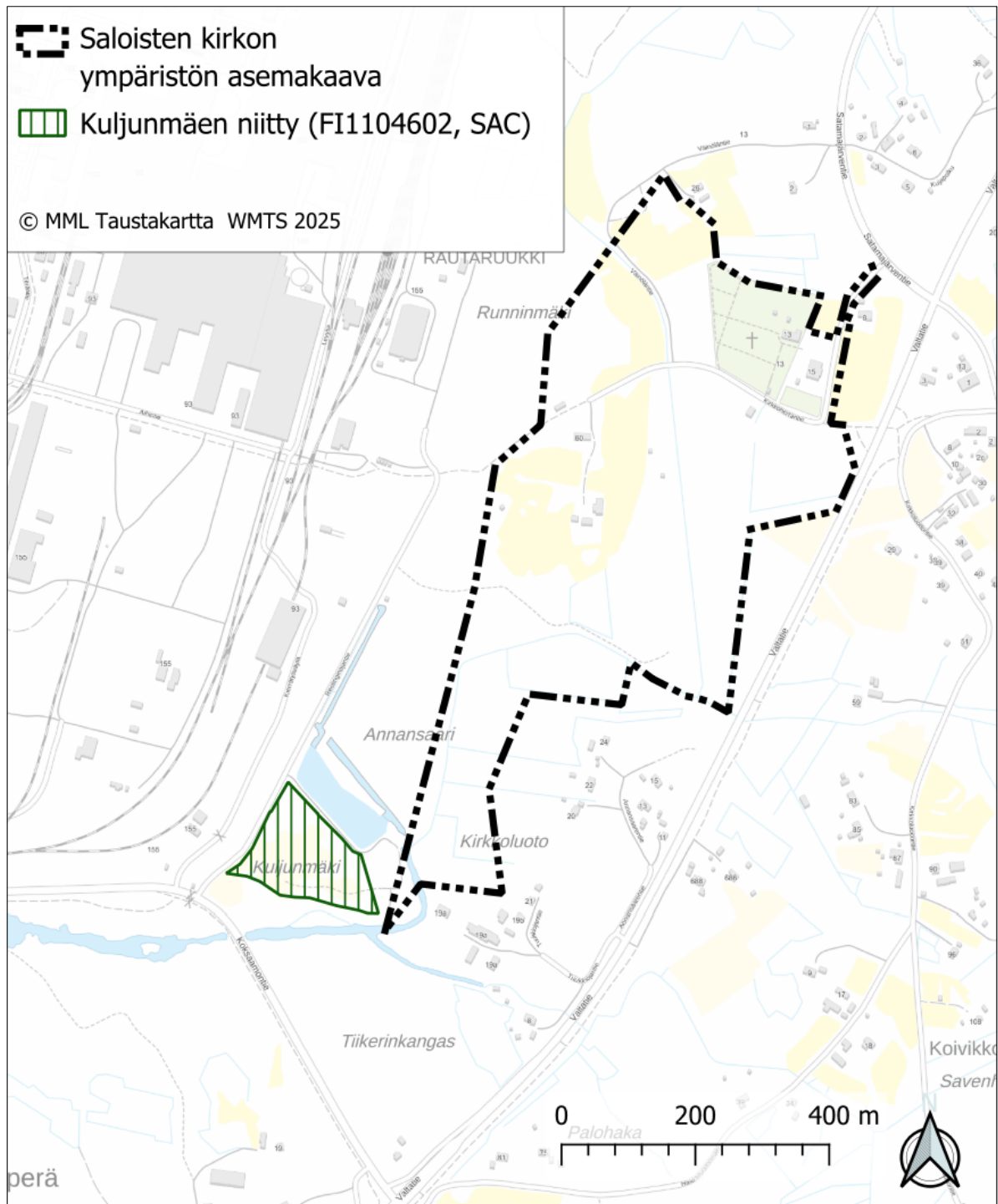
Kuva 7. Selvitysalueen puuston ikä vuonna 2023.

2.7 Natura-alueet, luonnonsuojelualueet ja muut huomionarvoiset kohteet

Selvitysalueella ei ole suojeltuja alueita. Selvitysalueetta lähin Natura-alue on Kuljunmäen niitty (FI1104602, SAC), jonne etäisyys on kaava-alueen etelärajalta noin 20 metriä. Kuljunmäen niityltä löytyvät perinnemaisematyypit ovat ketoa ja niittyä, jonka kasvistollisesti arvokkain osa on harvinainen mäkikauran vallitsema keto. Lisäksi alueella laiduntaa lampaista. Alueen suojelu kohdistuu Fennoskandian runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt ja Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet -

6.11.2025

luontotyyppeihin. Raahan saaristo Natura-alue (FI1104600, SAC/SPA) sijaitsee noin 3 kilometrin länteen selvitysalueesta.

Kuva 8. Kuljunmäen niitty Natura-alue selvitysalueen ympäristössä.

6.11.2025

3 Menetelmät ja aineisto

3.1 Lähtötiedot

Selvityksen työvaiheet olivat lähtöaineiston koonti ja analysointi, maastoselvitykset sekä raportointi. Selvitystä laadittaessa on otettu huomioon ympäristöviranomaisten antama sekä muu yleinen ohjeistus:

- Mäkelä, K. & Salo, P. 2024: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen Ympäristökeskus.
- Huttunen, A. & Pahtamaa, T. 2002: Luontoselvitykset yleis- ja asemakaavoissa. – Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen moniste 24, Oulu
- Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.
- Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry. 2023: Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille. https://lepakko.fi/lepakot/Aineistot/SLTY_lepakkokartoitusohjeet_2023.pdf

Lähtötietoina on käytetty mm. seuraavia lähteitä:

- GTK, kallio- ja maaperäkartta (<https://gtkdata.gtk.fi>)
- Kaavoituksen taustatiedot
- Luonnonvarakeskus, avoimien aineistojen tiedostopalvelu (<https://kartta.luke.fi/>)
- Maanmittauslaitoksen historialliset ilmakuvat (Paikkatietoikkuna 11/2025)
- Maanmittauslaitoksen kartta- ja ilmakehämateriaalit (paikkatietoaineisto WMTS 2025)
- Suomen lajitietokeskuksen havainnot (Laji.fi). Aineistopyyntö: haettu 6.5.2025 /HBF.105144
- Suomen Metsäkeskus, metsälain erityisen tärkeät elinympäristökuviot, metsätalouden ympäristötukikohteet (KEMERA) ja metsävaratieto (<https://www.metsaan.fi/paikkatietoaineisto> 2025)
- Suomen ympäristökeskus, Avoin tieto –palvelu (<https://www2.ymparisto.fi>)

6.11.2025

3.2 Lajiston ja luontokohteiden arvottaminen

3.2.1 Arvokkaiden luontokohteiden luokitus

Arvokkaiksi luontotyypeiksi luetaan kohteet, joiden olemassaolo merkittävästi lisää alueen luontoarvoja. Arvokkaalla luontotyyppillä esiintyy usein myös arvokasta eliölajistoa. Merkittävimmät tällaiset ympäristötyypit on lueteltu Suomen luonnonsuojelulaissa (LSL 64 §) ja niiden olemassaolo on lailla turvattu sen jälkeen, kun alueellinen ELY-keskus on tehnyt niistä rajauspäätöksen ja saattanut sen maanomistajan tiedoksi. Metsälaki (Metsäl 10 §) määrittelee metsätaloustoimissa huomioon otettavia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, jotka ilmentävät luonnon monimuotoisuutta talousmetsäalueilla. Metsälakia ei sovelleta asemakaava-alueilla, mutta metsälain määrittely luontokohteista toimii indikaattorina alueellisista luontoarvoista.

Vesilain suojeltavat vesiluontotyytit on esitetty vesilain (587/2011) 2. luvun 11 §:ssä.

Työssä käytetty luontotyyppien uhanalaisuusluokitus pohjautuu Suomen luontotyyppien uusimpaan uhanalaisarviointiin (Raunio & Kontula toim. 2018). Uhanalaisten luontotyyppien arvioinnissa käytetyt uhanalaisluokat vastaavat pääpiirteissään lajien uhanalaisuustarkastelussa käytettyä luokittelua. Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) luontotyytit. Selvityksessä on arvioitu myös alueellisesti ja valtakunnalliset uhanalaiset lajit ja luontotyytit.

Luontokohteiden arvotuskriteereinä käytettiin kohteen edustavuutta, luonnontilaisuutta, harvinaisuutta ja uhanalaisuutta, luonnon monimuotoisuutta lajitasolla sekä kohteen toiminnallista merkitystä lajistolle. Luontokohteiden arvoluokitus pohjautuu seuraavaan ”Luontoselvitykset ja luontovai-
kutusten arviointiopas - tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle” -oppaan mukaiseen jaotukseen (Mäkelä & Salo 2024):

Luokittelussa käytetyt arvoluokat ovat:

Luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet

Luokkaan 1 kuulumiseen ei sisälly tapauskohtaista harkintaa, sillä luokan kriteerinä on lainsäädännön antama turva kohteelle.

Luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet

Luokan kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä. Luokan kriteerejä ovat esimerkiksi alueen tärkeys ekologisen verkoston kannalta sekä luontotyyppien ja lajien uhanalaisuus, hallinnollinen asema ja esiintymien merkittävyys. Luokkaan kuuluvat muun muassa luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet, uhanalaisten luontotyyppien ja lajien merkittävät esiintymät sekä luontodirektiivin luontotyyppien merkittävät esiintymät.

Myös lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille erittäin tärkeät kohteet kuuluvat tähän luokkaan. Luokkaan kuulumisen edellyttää aina tapauskohtaista harkintaa. Ekologinen verkosto voi olla alueelle lisäarvoa tuova elementti: arvoluokkaan 3 muuten sijoittuvat kohteet voidaan sijoittaa arvoluokkaan 2, jos ne ovat lisäksi ekologisen verkoston kannalta tärkeitä. Pääosa luokan 2 kohteista on aina huomioitavia. Näiden lisäksi luokkaan kuuluu maakuntatasolla sekä yksityiskohtaisemman suunnittelun tasolla huomioitavia kohteita.

6.11.2025

Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Luokan 3 kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä.

Luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat muut huomionarvoiset kohteet

Luokan 4 kohteilla esiintyy erilaisia monimuotoisuutta tukevia luonnonarvoja. Luokan kohteet ovat usein paikallisesti tärkeitä, ja niiden huomioimisessa tarvitaan muita luokkia enemmän tapauskohtaista soveltamista.

Tavanomainen luonto

Arvoluokat 1–4 eivät kata kaikkia alueita, vaan niiden ulkopuolelle jää niin sanottua tavanomaista luontoa, esimerkiksi sellaista metsätalouden piirissä olevaa talousmetsää tai metsäojitettua suota, jolla ei katsota olevan erityistä arvoa luonnon monimuotoisuudelle tai ekologisille yhteyksille. Tavanomaisella luonnolla voi kuitenkin olla suunnittelussa erikseen huomioon otettavaa arvoa esimerkiksi virkistysalueena.

Kuhunkin arvoluokkaan kuuluvat kohteet esitetään kolmessa toisiaan täydentävässä kategoriassa (taulukko 1):

- aina huomioitavat kohteet
- näiden lisäksi yleispiirteisessä maakuntatason suunnittelussa huomioitavat kohteet
- edellisten lisäksi yksityiskohtaisen tason suunnittelussa (osa)yleis- ja asemakaavoissa sekä hankkeissa huomioitavat kohteet.

Taulukko 1. Luontokohteiden arvottamisessa erotettavat arvoluokat ja niihin kuuluvat kohteet (Mäkelä & Salo 2024). Taulukon luokkien ulkopuolelle jää niin sanottu tavanomainen luonto.

Arvoluokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet	Arvoluokka 2: Erityisen tärkeät kohteet	Arvoluokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet	Arvoluokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet
Aina huomioitavat • Luonnonsuojelualueet • Natura 2000 -alueet • Suojeluun varatut alueet • LSL:lla suojeltujen luontotyyppien rajatut esiintymät • LSL:n tiukasti suojeltujen luontotyyppien esiintymät • Vesilain suojellut luontotyyppit • Luontodirektiivin liitteen IV a lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat • Luontodirektiivin liitteen IV b kasvilajien esiintymispaiikat • LSL:n erityisesti suojeltavien lajien rajatut esiintymispaiikat • Luontodirektiivin liitteen II lajien sekä lintudirektiivin liitteen I lajien ja niitä	Aina huomioitavat • Valtakunnallisesti arvokkaat luontokohteet¹ • Ekologisen verkoston kannalta erittäin tärkeät kohteet • Luontotyyppi- ja laji-esiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet² • Uhanalaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät • Uhanalaisten lajien merkittävät esiintymät • Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien merkittävät esiintymät • Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville	Aina huomioitavat • Ekologisen verkoston kannalta tärkeät kohteet • Luontotyyppi- ja laji-esiintymien muodostamat muut kokonaisuudet²	Aina huomioitavat • Ekologisia yhteyksiä tukevat kohteet

6.11.2025

Arvoluokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet	Arvoluokka 2: Erityisen tärkeät kohteet	Arvoluokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet	Arvoluokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet
vastaavien muuttolintujen rajatut esiintymispaikat LSL 73 § suurten petolintujen toistuvasti käytössä ja selkeästi nähtävissä olevat pesäpuut	muuttolinnuille erityäin tärkeät kohteet ³		
Lisäksi yleispiirteissä suunnittelussa huomioitavat	Lisäksi yleispiirteissä suunnittelussa huomioitavat Maakunnallisesti arvokkaat luontokohteet¹	Lisäksi yleispiirteissä suunnittelussa huomioitavat - Maakunnalle ominaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät - Maakunnan vastuulajien merkittävät esiintymät	Lisäksi yleispiirteissä suunnittelussa huomioitavat
Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat - Luontodirektiivin liitteen IV a lajien tärkeät kulkuyhteydet ja siirtymäreitit - LSL 95 §:n luonnonmuistomerkki	Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat - LSL:lla suojeltujen luontotyyppien rajaamattomat esiintymät - Luontodirektiivin liitteen II lajien rajaamattomat merkittävät esiintymispaikat - Lepakoille tärkeät saalistusalueet⁴	Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat - Paikallisesti arvokkaat luontokohteet¹ - Uhanalaisten luontotyyppien muut esiintymät - Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien muut esiintymät - Uhanalaisten lajien muut esiintymät - Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille tärkeät kohteet³ - Luontodirektiivin liitteen II lajien muut esiintymispaikat	Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat - Silmälläpidettävien luontotyyppien ja lajien esiintymät⁵ - Alueellisesti uhanalaisten luontotyyppien ja lajien esiintymät⁵ - Kohteet, joilla esiintyy yksittäisiä huomionarvoisia, pienpiirteisiä luonnonarvoja - Lajistollisesti arvokkaat uusympäristöt - Muut monimuotoisuutta tukevat kohteet

*hävittämiskiellosta poiketen (LSL 82 § yleispoikkeus) aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Yleispoikkeus ei koske teollisen mittakaavan toimintaa.

¹ ennalta tunnetut, aiemmin tehdyissä selvityksissä rajatut kohteet

² erityisesti huomioitavien ja silmälläpidettävien luontotyyppien ja /tai lajien muodostamat kokonaisuudet

³ pesimä-, levähdys-, ruokailu-, talvehtimis-, ja sulkimisaalueet sekä metson ja teeren soidinpaikat

⁴ sopimus Euroopan lepakoiden suojelusta (EUROBATS)

⁵ tapauskohtainen asiantuntijatulkinta arvoluokasta

3.2.2 Lepakoiden käyttämien alueiden luokitus

Lepakkoalueiden arvoluokitus noudattelee Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry:n esittämää suositusta (SLTY 2023):

Luokka I: Lisääntymis- tai levähdyspaikka

Ehdottomasti säilytettävä, hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulaissa kielletty

- Hävittämiselle tai heikentämiselle on haettava lupa ELY-keskukselta.

6.11.2025

- Jos poikkeuslupa myönnetään, tulee lepakoille aiheutuvaa haittaa pienentää esimerkiksi asentamalla korvaavia päiväpiilopaikkoja, kuten pönttöjä. Korvaavista toimista antaa tietoa esimerkiksi Mitchell-Jones (2004).
- Suunnittelussa kannattaa ottaa huomioon suojeltuun kohteeseen liittyvät lepakoiden käyttämät kulkureitit ja ruokailualueet.

Luokka II: Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti

Alueen arvo lepakoille huomioitava maankäytössä (EUROBATS)

- Vahva suositus, jolla ei kuitenkaan ole suoraan luonnonsuojelulain suojaa.
- Tärkeä saalistusalue voi olla sellainen, jolla saalistaa monta lajia ja/tai alueella saalistaa merkittävä määrä yksilöitä.
- Aluetta käyttävä laji on harvinainen tai harvalukuinen.
- Alue on todettu tai todennäköinen siirtymäreitti päiväpiilon ja saalistusalueen välillä.
- Jos siirtymäreitti katkaistaan, tulisi toteuttaa korvaava reitti.
- Huomioidaan alueen lähellä sijaitsevat lisääntymis- ja levähdyspaikat

Luokka III: Muu lepakoiden käyttämä alue.

Maankäytössä mahdollisuuksien mukaan huomioitava alueen arvo lepakoille.

- Alue on lepakoiden käyttämä, mutta laji ja/tai yksilömäärä on pienehkö.
- Ei mainittu luonnonsuojelulaissa
- Ei suosituksia EUROBATS-sopimuksessa

3.2.3 Lajiston luokitusperusteet

Työssä käytetty lajien uhanalaisuusluokitus perustuu uusimpaan uhanalaisuusarviointiin, joka on päivitetty vuonna 2019 (Hyvärinen ym. 2019). Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) lajit. Silmälläpidettävät (NT) lajit eivät ole uhanalaisia lajeja.

3.3 Maastoselvitykset

3.3.1 Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys

Selvitysalueella kasvillisuudelle ja luontotyypeille tehtiin selvitykset 16.-18.6.2025, 3.7.2025 ja 9.-10.7.2025.

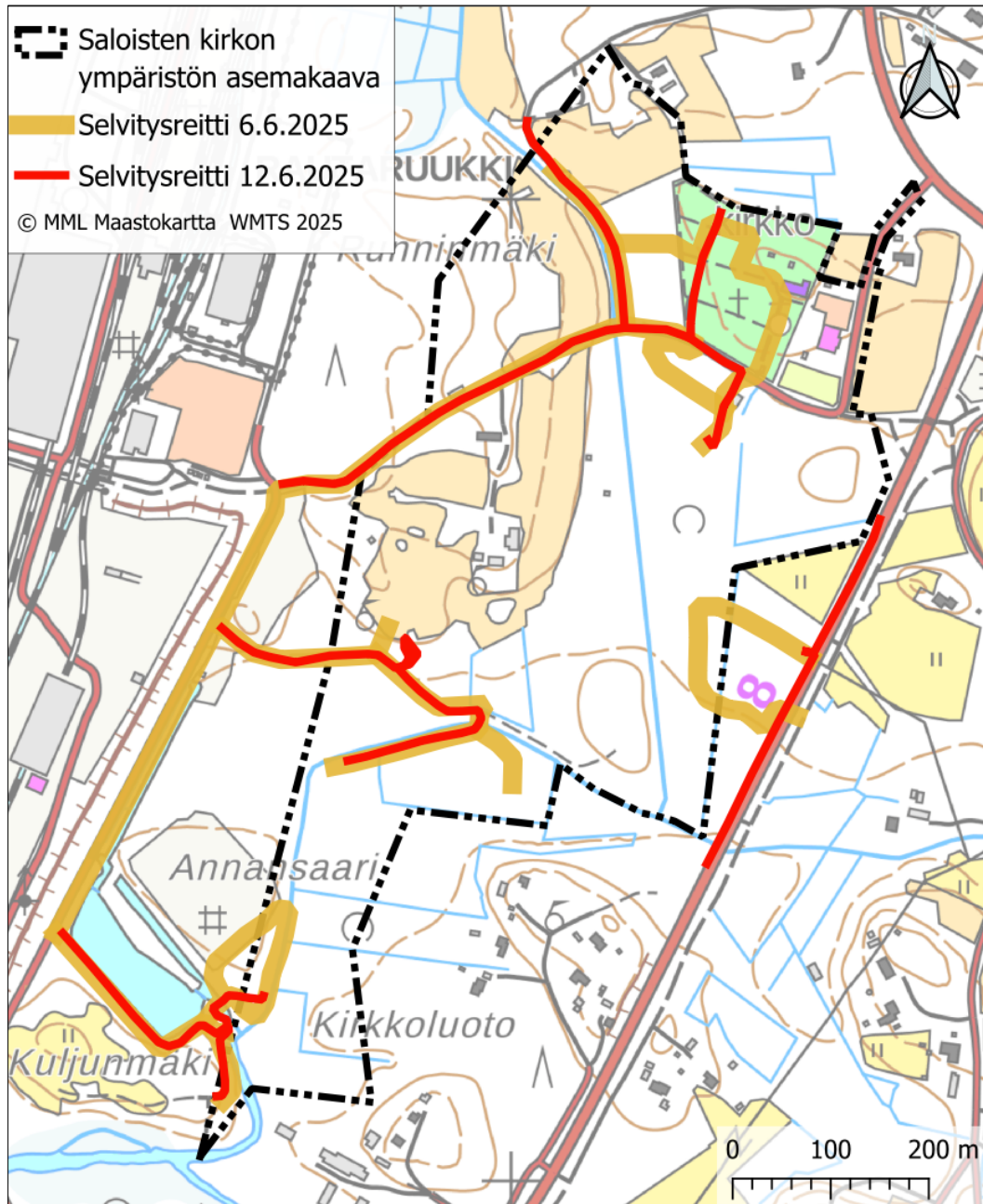
Työn tavoitteena oli selvittää alueella esiintyvät rauhoitetut, silmälläpidettävät, uhanalaiset tai alueellisesti uhanalaiset kasvilajit sekä muu huomionarvoinen lajisto. Luontotyypeistä selvitettiin uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit sekä metsälain (10 §), vesilain (2. luku 11 §) ja luonnonsuojelulain (64 §) mukaiset suojeltavat luontotyypit sekä muut luontoarvoiltaan merkittävät alueet. Selvityksessä kartoitettiin myös alueellisesti ja valtakunnalliset uhanalaiset lajit ja luontotyypit.

Alue kuvioitiin luontotyyppien mukaan, ja kuviotiedot tallennettiin paikkatietomuotoisena.

6.11.2025

3.3.2 Linnustoselvitys

Selvitysalueen linnustoa selvitettiin kahden kerran kartoituslaskentamenetelmällä. Maastotyöt toteutettiin 6.6.2025 ja 12.6.2025. Pesimälinnustoselvitysten tavoitteena oli selvittää kaava-alueen ja sen lähivaikutusalueen pesimälinnuston yleispiirteet sekä suojellisesti arvokkaiden lajien mahdollista esiintymistä. Pesimälinnuston maastokäyntien selvitysreitit on kuvassa 9.

Kuva 9. Pesimälinnuston maastokäyntien selvitysreitit.

Selvitysten aikana pyrittiin havainnoimaan etenkin suojellisesti arvokkaita lintulajeja, joita ovat Suomen luonnonsuojelulailla (9/2023) ja luonnonsuojeluasetuksella (17.6.2021/521) uhanalaisiksi tai

6.11.2025

erityistä suojelua vaativiksi säädettyt lajit, EU:n lintudirektiivin liitteen I lajit (79/409/ETY) ja Suomen Punaisen kirjan uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit sekä alueellisesti uhanalaiset lajit (Hyvärinen ym. 2019). Selvitys toteutettiin kartoituslaskentamenetelmällä siten, että koko selvitysaluetta ei kävelty kattavasti läpi, mutta karttatarkastelun perusteella ja maastossa todetun elinympäristöpotentiaalin puolesta linnustollisesti huomionarvoiset kohteet tulivat kartoitetuiksi. Havaitut suojelullisesti huomionarvoiset ja muutoin esimerkiksi elinympäristöään hyvin ilmentävät lajit merkittiin kartalle. Kaikkia lintuja, kuten tavallisimpia varpuslintuja, ei merkitty.

Taulukko 2. Sää lintukartoituksen maastokartoituspäivinä. Lämpötila, tuulisuus ja pilvisyys on ilmoitettu vaihteluvälinä (aloitus-lopetustilanne) kartoituksen aikana.

Päivä	Lämpötila	Tuulisuus	Pilvisyys
6.6.2025	+10 ... +12	0 m/s ... 1 m/s	1/8 selkeää – 1/8 selkeää
12.6.2025	+6 ... +9	0 m/s ... 1 m/s	4/8 puolipilvinen – 3/8 melko selkeää

3.3.3 Liito-oravaselvitys

Liito-oravan osalta kartoitus tehtiin 12.5.2025, jolloin kartoitettiin liito-oravalle soveltuvat elinympäristökuviot (uudiskypsät kuusikot). Kartoituksessa etsittiin puiden juurilta papanoita. Liito-oravan papanat ovat parhaiten havaittavissa keväällä ja alkukesällä, ennen kuin kasvillisuus peittää puiden juuret ja sateet ja kosteus lahottavat papanat. Lisäksi liito-oravaa havainnoitiin luontotyyppiselvityksen yhteydessä 17.-18.6.2025.

Lajitietokeskukseen kirjattujen havaintojen perusteella selvitysalueelta tai sen lähistöltä ei ole aikaisempia havaintoja lajista (Suomen Lajitietokeskus 2025).

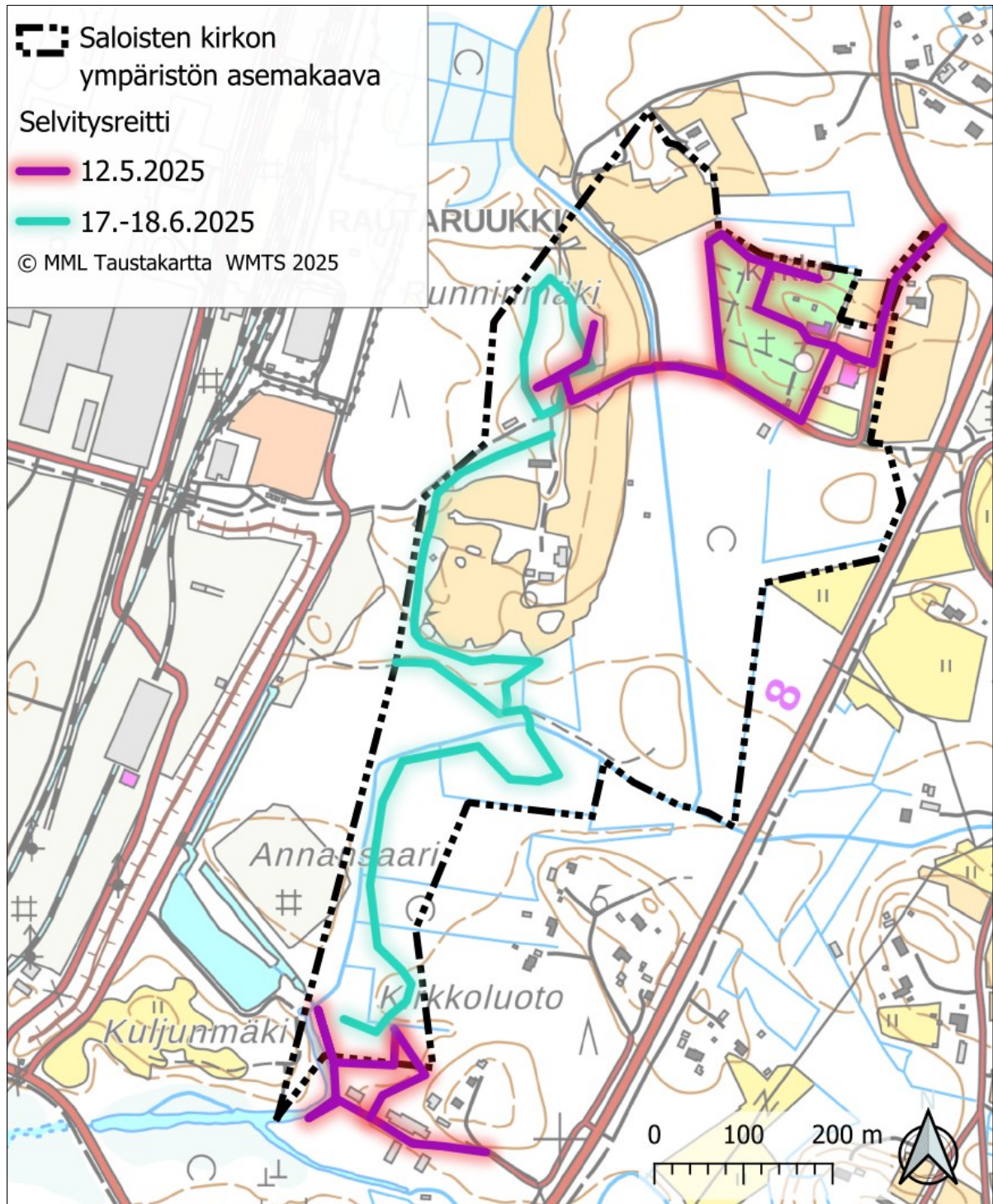
Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ovat pesintään, päivän viettoon, levähtämiseen, suojautumiseen tai ravinnon varastointiin käytettävät puut, pöntöt tai rakennusten osat. Lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin sisältyvät suojaa antavat puut ja ruokailupuut siinä laajuudessa, että yksilö voi käyttää elinympäristönsä lisääntymis- ja levähdyspaikkoja menestyksekkäästi. Liito-oravien tulee pystyä liikkumaan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sekä mahdollisten erillisten ruokailualueiden välillä. Naaraila lisääntymispaikka ja levähdyspaikka ovat yleensä yhteneväisiä, mutta uroksille voidaan määritellä vain levähdyspaikat eli urosten käyttämät piilopaikat. Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen, ruokailupuiden ja kulkuyhteyksien määrittely on tapauskohtaista (Nieminen & Ahola 2017).

3.3.4 Viitasammakkoselvitys

Viitasammakko on luontodirektiivin liitteen IV (a) laji, jolla on elinvoimainen kanta Suomessa (Hyvärinen ym. 2019). Viitasammakkoa tavataan lähes koko maassa aivan pohjoisinta Lappia lukuun ottamatta, ja esimerkiksi Keski-Suomessa se on paikoin yleinen ja runsaslukuinen. Laji elää kosteissa elinympäristöissä, etenkin rehevillä ja luhtaisilla rannoilla ja soilla, mutta paikoin myös huomattavasti vaatimattomammissa elinympäristöissä, jolloin sitä voi tavata myös tavanomaisissa metsäojissa. Viitasammakot kerääntyvät lisääntymisaikana soidinpaikoille, jotka sijoittuvat yleensä tulvivien lampien tai järvien rannoille sekä vetisille soille. Koiraat ääntelevät soidinpaikalla aktiivisesti (pulputtava ääni), jolloin ne ovat melko helposti löydettävissä. Soidin on aktiivisimmillaan toukokuussa ilta- ja yöaikaan, mutta kiivaimpaan soidinaikaan koiraiden ääntelyä voi kuulua lähes mihin vuorokauden aikaan tahansa.

6.11.2025

Viitasammakkoselvityksen maastotyöt tehtiin selvitysalueelle 12.5.2025. Selvitysalueelta ei ole tiedossa aikaisempia havaintoja lajista. Lajitietokeskuksen mukaan lähin aiempi viitasammakkohavainto vuodelta 2019 on Kuljunlahden pohjoisosassa, selvitysalueelta noin 0,4 km lounaaseen (Suomen Lajitietokeskus 2025).

Kuva 10. Liito-orava- ja viitasammakkoselvityksessä kuljetut reitit.

6.11.2025

3.3.5 Lepakkoselvitys

Lepakkoselvitysten tarkoituksena oli selvittää hankealueella esiintyvää lepakkolajistoa sekä mahdollisia lepakoille tärkeitä ruokailualueita ja lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Lepakkokartoitus toteutettiin maastokaudella 2025 aktiivisella detektoriselvityksellä lajiryhmän inventointisuositusten mukaisesti kesäkuun ja elokuun välisenä aikana, jolloin alueella suoritettiin kolme kartoituskierrroksia (Suomen lepakkotieteellinen yhdistys 2023). Selvityspäivämäärät olivat (17.-18.6.2025, 9.-10.7.2025 ja 14.-15.8.2025). Sää oli lepakkokartoitukseen sopiva. Tuulisuus oli heikkoa tai vähäistä, pilvisyys vaihteli.

Taulukko 3. Sää lepakkokartoituksen maastokartoituspäivinä. Lämpötila, tuulisuus ja pilvisyys on ilmoitettu vaihteluvälinä kartoituksen aikana.

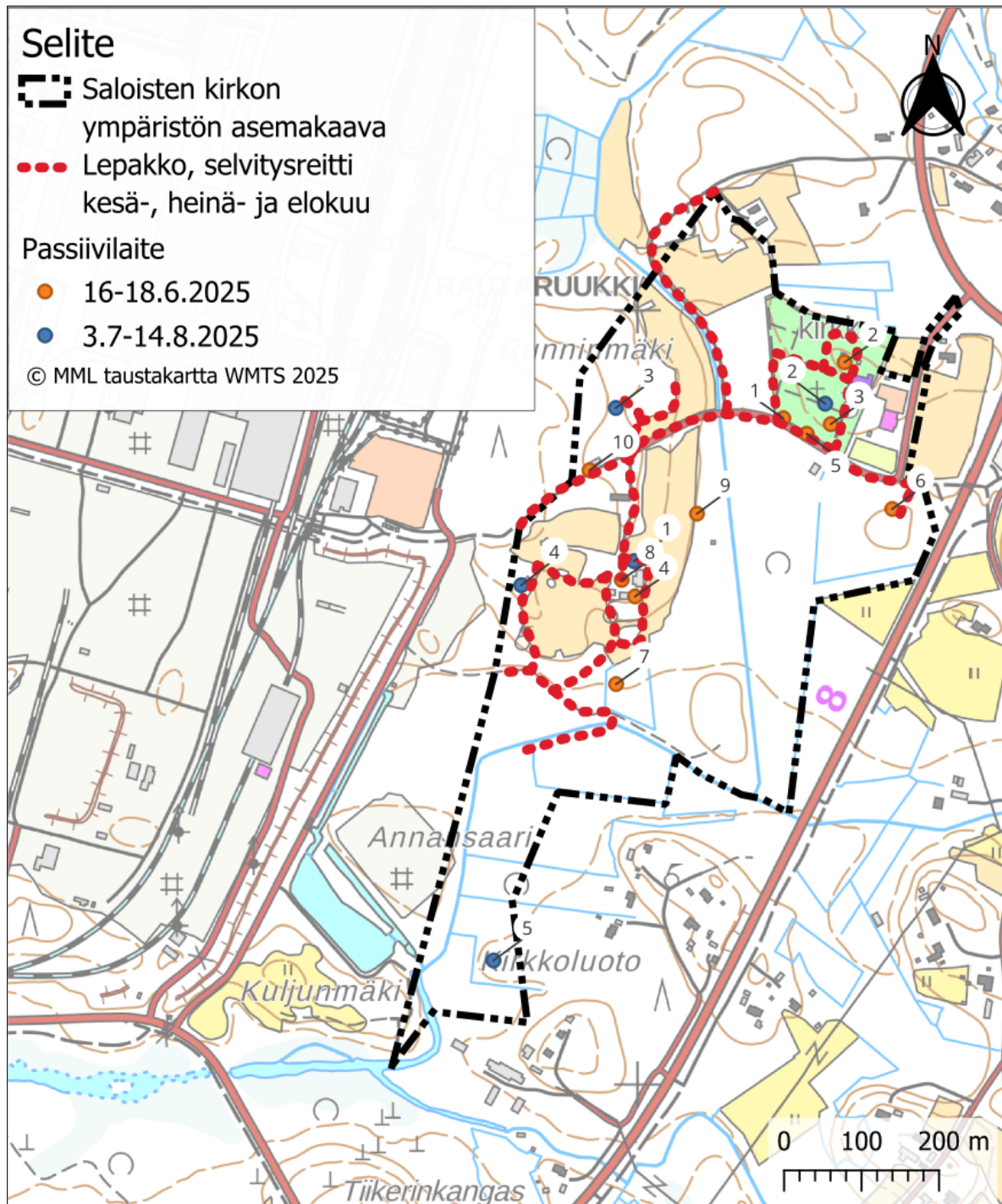
Päivä	Lämpötila	Tuulisuus	Pilvisyys
17.-18.6.2025	+10...+12	1 m/s ... 2 m/s	7/8 pilvistä ... 8/8 pilvistä
9.-10.7.2025	+9...+10	2 m/s ... 2 m/s	0/8 selkeää ... 0/8 selkeää
14.-15.8.2025	+13...+15	1 m/s ... 2 m/s	0/8 selkeää ... 0/8 selkeää

Vanhan pappilan päärakennusta ja renkitupaa sekä hautausmaan kiviaidan osalla seurattiin lepakoiden liikkeitä kesä- ja heinäkuussa hieman ennen auringon laskua ja siitä eteenpäin noin 1 tunnin ajan.

Vanhan pappilan päärakennus ja renkitupa tarkistettiin 14.8.2025. Rakennuksista etsittiin lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikoille tyypillisiä jälkiä, kuten kuluma- ja raapimisjälkiä mahdollisten kuluaukkojen suulla, virtsajälkiä, lepakoiden ulostepapanoita ulko- ja sisäseinustoilla ja lattioilla sekä syötyjen perhosten siipiä. Lepakoiden ulostepapanat muistuttavat hiirten papanoita, mutta ne ovat rakenteeltaan erilaisia. Lepakoiden papanoiden pinta on karhea ja papanat sisältävät yksinomaan hyönteisten jäänteitä. Lepakon papanoiden väri vaihtelee tummanruskeasta mustaan.

Lisäksi havainnointia täydennettiin passiivilaitteilla. Selvitysalueella oli kesäkuussa kymmenen ja heinäkuussa viisi passiivilaitetta (AudioMoth 1.2). Ne sijoitettiin varttuneille kuusikkokuvioille ja hautausmaalle, latojen, riiden, vanhan pappilan päärakennuksen ja renkituvan lähellä sekä selvitysalueen itäosalle metsittyneen pellon reunalle. Kesäkuussa laitteita oli kymmenen ja heinä-elokuussa viisi. Kesäkuussa laitteet olivat 16-18.6.2025 ja heinä-elokuussa 3.7.-14.8.2025.

6.11.2025

Kuva 11. Lepakkoselvityksessä kuljetut reitit ja passiivilaitteiden sijainti.

3.4 Epävarmuustekijät

Selvitystyön epävarmuustekijät liittyvät luonnon vuotuisen vaihteluun sekä maastoselvitysten rajalliseen keston. Selvitystulokset ilmentävät aina hetkellistä luonnon tilaa, joka voi myös jossain määrin vaihdella vuosittain.

6.11.2025

Maastoselvityksistä ovat vastanneet selvitysmenettelmät, selvitetyn lajiston ja luontotyyppit hyvin hallitsevat asiantuntijat. Kasvilajiston ja luontotyyppien selvityksen maastotyöt on suoritettu parhaan kasvukauden aikaan eli luontotyyppi- ja lajistonselvitysten kannalta optimaaliseen aikaan. Eläinlajit- toselvitykset on kohdennettu kohdelajien selvitysten kannalta oikea-aikaisesti ja käytetyt menetelmät ovat olleet selvityksien kannalta tarkoituksenmukaisia.

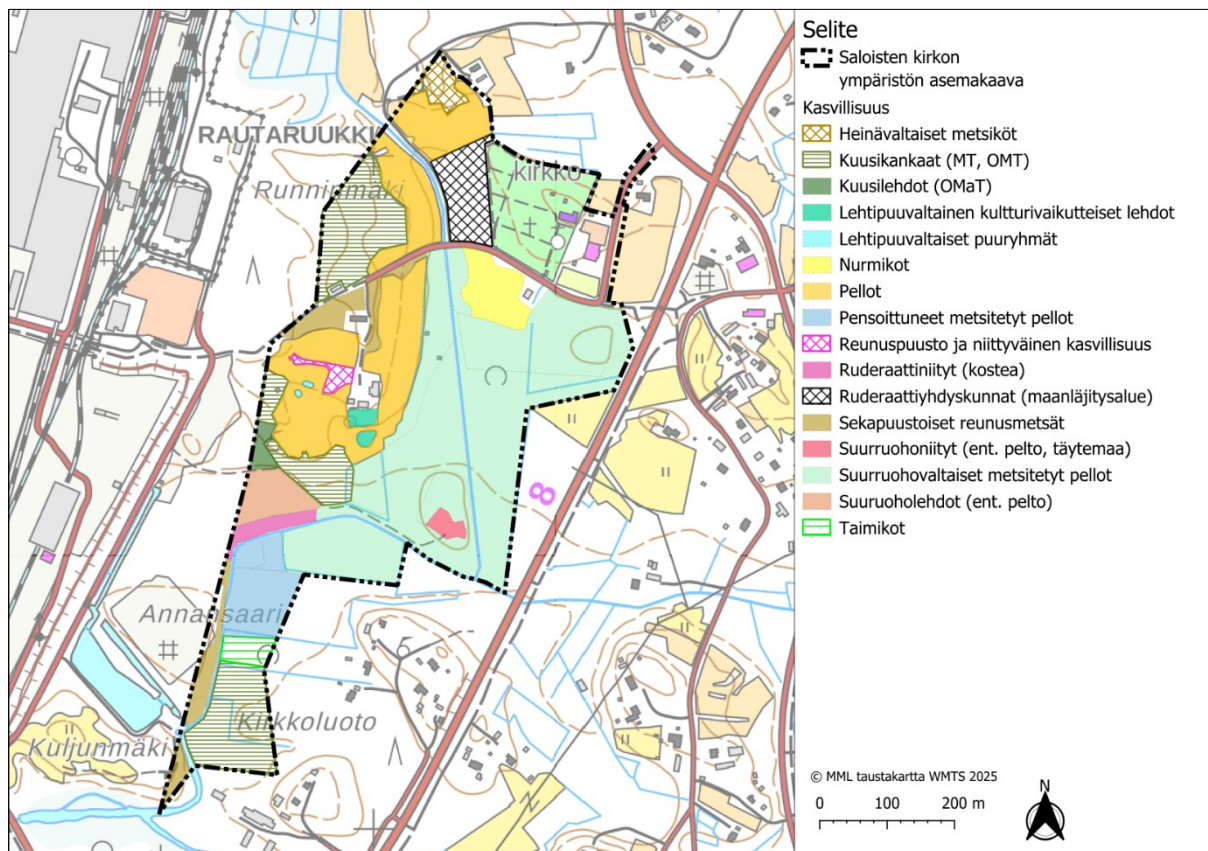
Luontoselvitykseen ei sisälly erityisiä epävarmuustekijöitä.

4 Tulokset

4.1 Kasvillisuus ja luontotyyppit

4.1.1 Kasvillisuus

Selvitysalue sijoittuu metsäkasvillisuusvyöhyke jaottelussa keskiboreaaliseen Pohjanmaan kasvillisuusvyöhykkeelle (3 a) ja suokasvillisuusvyöhykkeelle Pohjanmaan aapasuot (3a). Kuvassa 12 on esitetty alueen kasvillisuuden yleiskuva.

Kuva 12. Selvitysalueen kasvillisuus.

Metsät

Selvitysalueen metsäkasvillisuudelle on ominaista voimakas kulttuurivaikutus. Selvitysalue on suu- relta osin vanhaa peltoa, joka on metsittynyt. Kasvillisuus edustaa näillä kuvioilla lähes yksinomaan

6.11.2025

sekundäärisiä metsiä, missä aluskasvillisuus on heinä- tai suurruohovaltaista. Kasvillisuuden luonne on pääosin suurruoholehtoa. Niiden kasvistoon kuuluvat mm. metsäkastikka, nurmilauha, korpikastikka, mesiangervo, vadelma, maitohorsma, nokkonen, ojakellukka ja huopaohdake. Puusto on varttuvaa ja lehtipuuvaltaista. Paikoin, avoimilla paikoilla kasvillisuus on tyypiltään suurruohoniittyä. Tämän tyypistä kasvillisuutta on täytemaalla selvitysalueen keskellä ja seurakuntatalon eteläpuolella ja vanhan pappilan pellon hautausmaan välisellä alueella. Kasvillisuuden valtalajina on tällöin pietar-yrtti, syysmaitikka, juolavehna, nurmilauha, mesiangervo, vadelma, maitohorsma, nokkonen ja huopaohdake.

Kuva 13. Selvitysalueet metsät ovat pääosin metsittynyttä vanhaa peltoa. Kasvillisuus on rehevää ja tiheää.

Kuva 14. Kirkkoluodon pohjoispuolella on vanhan pellolle muodostunutta koivusekapuulehtoa, missä aluskasvillisuutta leimaa tiheä pensaskerros ja suurruohot.

6.11.2025

Varttuvaa ja varttunutta kangasmetsää on Runninmäellä ja Kirkkoluodolla, missä metsät ovat voimakkaasti käsiteltyjä. Kirkkoluodon länsipuolen kuusikossa kasvillisuudessa ilmenee pohjavesivaikutusta ja se on mosaiikkimaista (Kuva 15). Alueella on ojia ja ne ovat vaikuttanut kasvillisuuden luonteeseen. Pääosin kasvillisuus on lehtomaista kangasta. Paikoin on lehtolaikkuja, turvekangasmaista kasvillisuutta sekä kosteita painanteita, missä kasvaa lähteisyyttä ilmentävät leskenlehti ja suokeltto. Nämä kosteat painanteet ovat olleet ennen ojitusta hete- ja tihkupintaisia.

Kuva 15. Kirkkoluodon länsipuolella on kuusivaltaista kangasmetsä, jossa ilmenee paikoin pohjavesivaikutus. Kasvillisuus on mosaiikkista.

Runninmäen kuusikko on pääosin lehtomaista kangasta, missä on tuoreen kankaan osia ja lehtolaikkuja (Kuva 16). Metsäimmarretta kasvaa on paikoin runsaana. Pensakerros on tiheä rehevimmillä kohdin.

Varttunutta kuusivaltaista metsää on alueella niukasti aivan selvitysalueen länsireunalla, missä kasvillisuus on lehtomaista kangasta ja tuoretta lehtoa. Lehdon lajistoon kuuluvat mm. käenkaali, mansikka, punaherukka, sudenmarja ja tesma. Lahopuuta keskimäärin enemmän kuin muualla metsissä. Lahopuu on yksittäisiä järeitä tuulenkaatoja ja pystykuolleita koivuja ja kuusia. Puustossa on erikäisyyttä.

Vanhan pappilan renkitupa rajautuu eteläpuolelta vuohenputkivaltaiseen lehtipuumetsikköön ja sen eteläpuolella on myös kulttuurivaikutteinen lehtipuumetsikkö. Kirkkoherrantiestä länteen menevän ulkoiluväylän ja pellon välissä oleva metsikkö on kasvillisuudeltaan pääosin kulttuurivaikutteista lehtomaista kangasta, missä on tuoreen lehdon laikkuja. Puusto on varttunutta ja se koostuu koivusta, kuusesta ja haavasta.

6.11.2025

Kuva 16. Harvennettua kuusikkoa alueen luoteisosalla.

Kulttuuriympäristöt

Vanhan pappilan ympäristössä ja selvitysalueen pohjoisosalla on edelleen viljelyskäytössä olevia peltolohkoja.

Selvitysalueen pohjoisosalle sijoittuu maaläjitäysalue, missä on joutomaan kasvillisuutta. Tällä kuviolla kasvaa mm. pujo, puna-ailakki, pietaryrtti, rönsyleinikki, niittyleinikki, peltokorte, mesiangervo, juolavehnä, nurmilauha, nokkonen, leskenlehti, saunakukka ja koiranputki. Linnusto on kasvillisuuden takia varsin monipuolinen.

Kirkkoluodon pohjoispuolella, kanavan pohjoisrannalla on ihmisten luoma kostea ja tulva-alainen ruoderaattikenttä. Monilajiseen kasvistoon kuuluvat mm. suolavihvilä, luhtasara, peltokorte, kurjenjalka, nurmilauha, luhtalitukka ja kiiltopaju. Kanavanvarressa kasvaa järviruokoa ja leveälehtistä osman-käämiä.

Aivan selvitysalueen pohjoisrajalla on peltoon rajautuva metsikkö, missä on runsaasti kulttuurivaikutteista lajistoa ja puutarhakarkulaisia kuten vaahtera, hopeapaju, idänkanukka ja viitapihlaja-angervo. Kuviolla kasvaa myös kiiltopaju. Muista lajeista mainittakoon puna-apila, näsiä, metsäimarre, lehtovirmajuuri, koiranputki ja vuohenputki. Puusto koostuu koivusta, kuusesta ja männystä.

6.11.2025

Kuva 17. Selvitysalueen pohjoisosalle sijoittuu maaläjitysalue, jota luonnehtivat heinät, rikka- ja kulttuurilajit, ruderaattikentille tyypillinen lajisto. Kasvistoon kuuluvat mm. koiranheinä, pujo, niittyleinikki, puna-ailakki ja koiranputki.

Kuva 18. Kirkkoluodon pohjoispuolella, kanavan pohjoisrannalla on ihmisten luoma kostea ruderaattikenttä, missä kasvaa runsaasti suolavihvilää, joiden joukossa mm. luhtasara, peltokorte ja kurjanjalka. Kanavanvarressa kasvaa järviruokoa ja osmankäämiä.

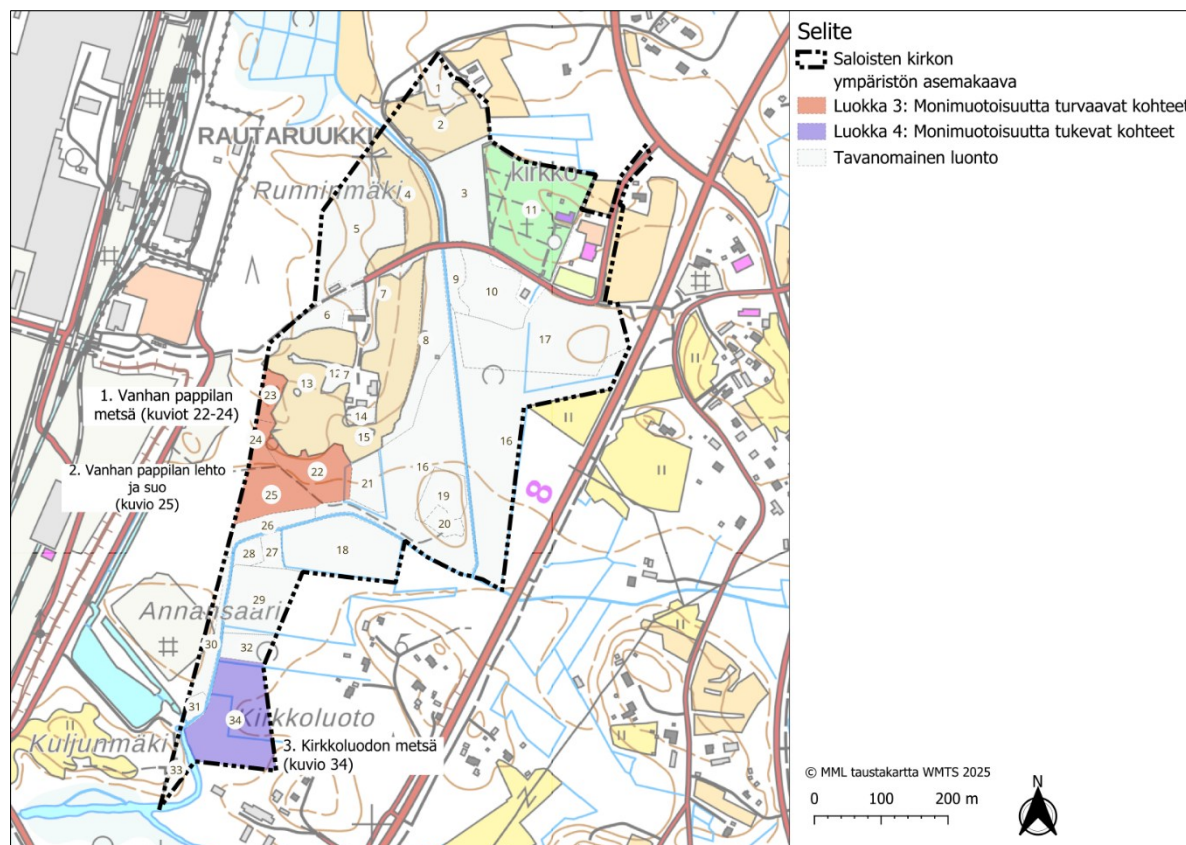
6.11.2025

4.1.2 Arvokkaat luontotyyppikohteet

Selvitysalueelta rajattiin kolme luontokohdetta:

1. Vanhan pappilan metsä (kuviot 22–24)
2. Vanhan pappilan lehto ja suo (kuvio 25)
3. Kirkkoluodon metsä (kuvio 34)

Vanhan pappilan lehto ja suo on osoitettu luontokohteeksi, vaikka kohde on sekundääristä ruohokorpea ja suurruoholehtoa. Kuviolla luontotyytit ovat luonteenomaisia, vain puuston rakenne ja ojat heikentävät alueen luonnontilaan. Muita sekundääriä suurruoholehtoakuvioita ei ole osoitettu luontokohteeksi. Kirkkoluodon metsä on luontokohteena alueen lehtokasvillisuuden ja läheisyyden takia sekä kasvillisuuden mosaiikkimaisen luonteen takia. Luokkana on luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet, kun muut kohteet ovat luokassa 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet. Uhanalaisuusluokka on ilmoitettu ensin Etelä-Suomen ja sitten koko maan osalta.

Kuva 19. Selvitysalueen pohjoisosalle.

1. Vanhan pappilan metsä (kuviot 22–24)	
Pinta-ala:	1,4 ha
Arvoluokka:	Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

6.11.2025

Kuvaus:	Varttunutta kuusivaltaista metsää, missä kasvillisuus on tuoretta ja lehtomaista kangasta sekä tuoretta lehtoa. Tuoreen lehdon osalla kasvaa mm. käenkaali, oravamarja, kielo, lillukka, sudenmarja, metsäkurjenpolvi, metsäkastikka ja tesma sekä punaherukka. Lahopuuta on selvästi metsäkuvassa. Lahopuu on yksittäisiä järeitä tuulenkaatoja ja pystykuolleita koivuja ja kuusia. Puustossa on eri-ikäisyyttä. Kuusen joukossa sekapuina ovat pihlaja ja koivu. Pesimälinnustoon kuuluu erittäin uhanalainen (EN) hömötiainen.
Luontotyytit:	M02.01.02 Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat (NT, NT)
	M01.02.03 Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU, VU)
	M02.02.02 Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat (VU, NT)
Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt:	Rehevät lehtolaikut, joiden ominaispiirteitä ovat lehtomulta, vaateliakas kasvillisuus sekä luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puusto ja pensaskasvillisuus.

Kuva 20. Vanhaa kuusikkoa alueen länsiosalla.

6.11.2025

2. Vanhan pappilan lehto ja suo	
Pinta-ala:	0,7 ha
Arvoluokka:	Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
Kuvaus:	Entinen pelto, jossa kasvillisuus on kehittynyt ruohokorven ja suurruoholehdon suuntaan. Vanhat ojat ovat vielä nähtävissä. Kasvillisuudessa on lähteisyyttä ilmentäviä lajeja: leskenlehti ja Isolehväsammal. Kenttäkerroksessa runsaasti korkeampia ruohoja, kuten mesiangervo, nokkonen, huopahdake ja ojakellukka. Muista lajeista mainittakoon rentukka, käenkaali, oravanmarja, punaherukka, nurmilauha, kiiltopaju, otasammal ja lehtovirmajuuri. Lehtipuuvaltainen puusto ja kuuset keskittyvät ojien varteen.
Luontotyytit:	S01.03 Ruohokorvet (EN, VU)
	M01.02.06 Kosteat runsasravinteiset lehdot (VU, VU)
Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt:	Ruohokorvet, joiden ominaispiirteitä ovat rehevä ja vaatelias kasvillisuus, erirakenteinen puusto ja pensaskasvillisuus. Rehevät lehtolaikut, joiden ominaispiirteitä ovat lehtomulta, vaatelias kasvillisuus sekä luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puusto ja pensaskasvillisuus.
	
<i>Kuva 21. Vanhan pappilan lehto ja suo.</i>	

6.11.2025

3. Kirkkoluodon metsä (kuvio 34)	
Pinta-ala:	1,6 ha
Arvoluokka:	Luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet
Kuvaus:	Kirkkoluodon metsä kasvillisuus on pääosin lehtomaista kangasta. Paikoin on lehtolaikkuja (suurruoholehto ja tuore lehto), turvekangasmaista kasvillisuutta sekä kosteita painanteita, missä kasvaa lähteisyyttä ilmentävät lajit: leskenlehti ja suokeltto. Kasvillisuus on mosaiikkimaista. Alueella on ojia ja ne ovat vaikuttanut kasvillisuuden luonteeseen. Nämä kosteat painanteet ovat olleet ennen ojitusta hete- ja tihkupintaisia.
Luontotyytit:	M02.01.02 Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat (NT, NT)
	M01.02.03 Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU, VU)
	M01.02.06 Kosteat runsasravinteiset lehdot (VU, VU)
Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt:	Rehevät lehtolaikut, joiden ominaispiirteitä ovat lehtomulta, vaateliakasvillisuus sekä luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puusto ja pensaskasvillisuus.
	
<i>Kuva 22. Kirkkoluodon metsä, suurruohokasvillisuuslaikku.</i>	

6.11.2025

4.1.3 Haitalliset vieraskasvilajit

Kansallisesti haitallisia vieraslajeja on selvitysalueen pohjoisosalla kuviolla 1, missä kasvaa viitapih-laja-angervoa (*Sorbaria sorbifolia*) ja idänkanukkaa (*Cornus alba*).

4.2 Linnusto

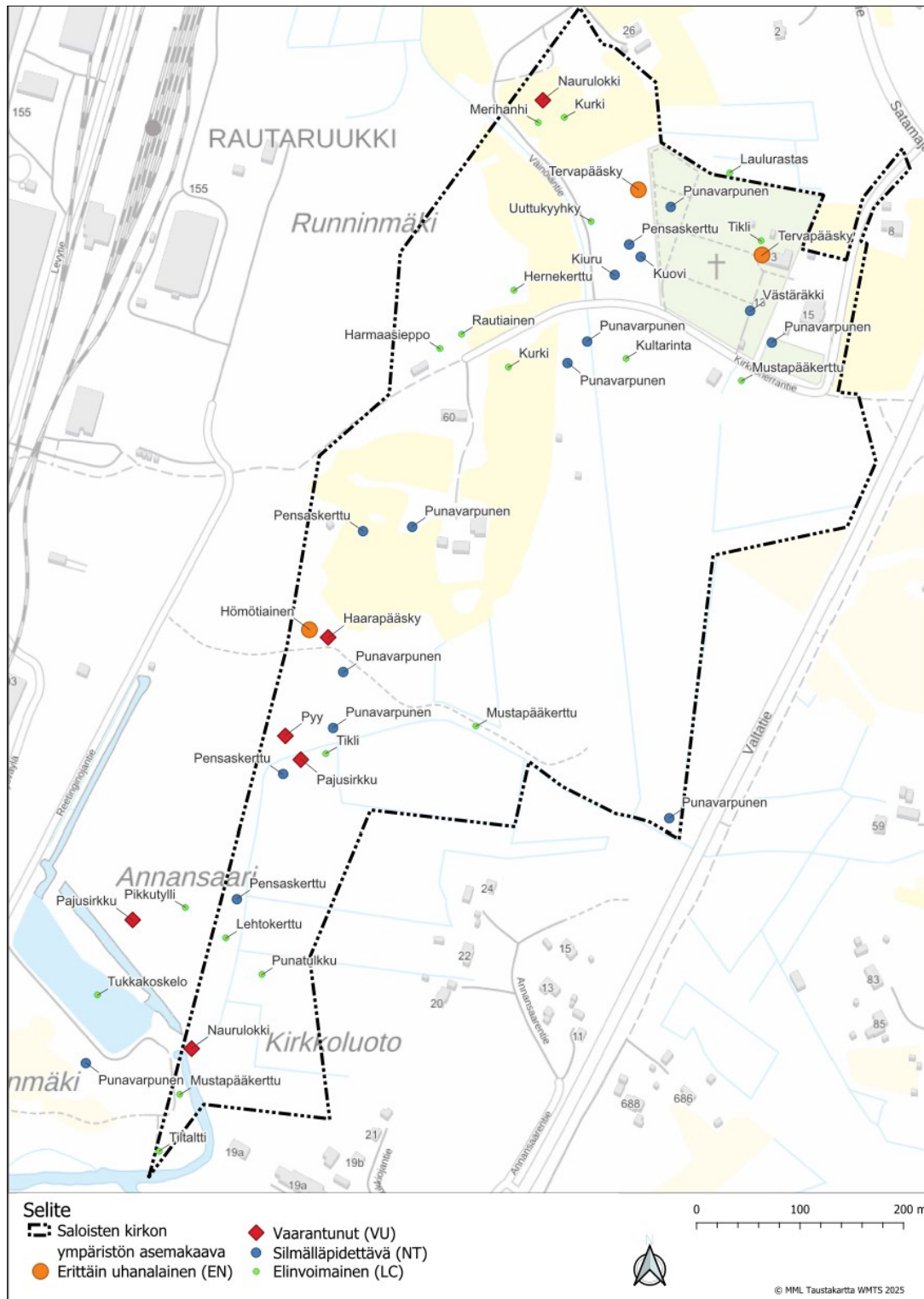
Pesimälintuselvityksessä selvitysalueelta havaittiin yhteensä huomionarvoista 26 lintulajia, joista suurin osa on varmasti tai todennäköisesti selvitysalueella tai lähialueella pesiviä ja osa ruokailevia (Taulukko 4). Tavallisimpia varpuslintuja ei ole huomioitu. Lajihavainnot on esitetty kuvassa 20. Selvitysalueen lintuhavainnot keskittyvät hautausmaan ympäristöön, Runinmäen kuusikkoon ja selvitysalueen länsiosaan. Alueet, joilla lintuja suurelta osin tavattiin ovat kulttuurivaikuttaisia biotooppeja (runderaattikentät) ja pellonreunusmetsiköitä. Huomionarvoiset metsälajit, kuten hömötiainen tavattiin Runinmäen kuusikon metsäkuviolta selvitysalueen luoteisosasta.

Uhanalaisia lajeja havaittiin yhteensä kuusi, joista hömötiainen ja tervapääsky määritellään erittäin uhanalaisiksi (EN) sekä pajusirkku, pyy, naurulokki ja haarapääsky vaarantuneiksi (VU). Tervapääsky ruokailevat erityisesti kirkon ympärillä ja mahdollisesti pesivät kirkon ullakolla. Naurulokki ja haarapääsky ovat ruokailevia lajeja ja pesivät muualla. Selvitysalueella pesiviä lajeja ovat hömötiainen, pajusirkku ja pyy.

Taulukko 4. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut lajit. Lisätietoja-sarakkeessa määritelty lajiston uhanalaisuus seuraavasti: CR = äärimmäisen uhanalainen, EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä, (tyhjä) = LC, elinvoimainen (Hyvärinen ym. 2019, Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, 2021), RT = alueellisesti uhanalainen (3a). EU = EU:n lintudirektiivin liitteen I laji. KVL = Suomen kansainvälinen erityisvastuulaji (Rassi ym., 2001).

Laji	Lisätietoja	Laji	Lisätietoja
Punavarpunen	NT	Uuttukyyhky	
Tiltiltti		Merihanhi	
Pajusirkku	VU	Tervapääsky	EN
Lehtokerttu		Kuovi	NT, KLV
Punatulkkku		Tikli	
Pensaskerttu	NT	Västäräkki	NT
Mustapääkerttu		Naurulokki	VU
Pyy	VU, EU	Kultarinta	
Harmaasieppo		Haarapääsky	VU
Kiuru	NT	Rautiainen	
Hernekerttu		Laulurastas	
Kurki	EU	Hömötiainen	EN

6.11.2025

Kuva 23. Alueella tavatut lintulajit pesimälinnustoseselvityksen yhteydessä.

6.11.2025

Silmälläpidettäviä (NT) lintulajeja selvitysalueella havaittiin yhteensä viisi. Nämä ovat punavarpunen, pensaskerttu, kiuru, kuovi ja västäräkki. Selvitysalueella pesiviä lajeja ovat punavarpunen, pensaskerttu, västäräkki ja kiuru. Mahdollisesti pesivä laji on kuovi.

Selvitysalueella havaittiin yksi Suomen kansainvälistä erityisvastuulajia (Rassi ym., 2001) kuovi. Pyy ja kurki ovat EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja, joista kurki ruokailee alueella eikä pesi. Pyy:n reviiri on selvitysalueen länsiosalla, osittain selvitysalueen ulkopuolella.

4.3 Liito-orava, lepäkot ja viitasammakko

Alueelta ei havaittu merkkejä liito-oravasta. Selvitysalueelta on vanhan pappilan länsipuolella vanha kuusikko, joka on liito-oravalle soveltuva alue, mutta sieltäkään ei havaittu liito-oravaa. Tämä kuusikko kartoitettiin luontotyyppikartoituksen yhteydessä. Selvitysalueen kuusimetsät ovat pääosin harvennettuja varttuvia kuusikoita, joissa on liito-oravalle vähäisesti lehtipuuta. Hautausmaalla on varttuneempaa puustoa kuten kuusia, haapoja ja koivuja mutta sieltä ei tehty havaintoja liito-oravasta.

Alueelta ei havaittu selvityksessä soidintavia viitasammakoita.

Lepakoista ei saatu havaintoja. Myös Vanhan pappilan päärakennuksesta ja renkituvasta ei saatu havaintoja lepakoista. Selvitysalueen läheisyydessä on aiempia havaintoja pohjanlepakoista (Latvasilmu oyk 2023). Yksittäisesti havainnot on tehty Kuljumäen eteläpuolelta, Runninmäen länsipuolelta ja Satamajärven ympäristöstä. Lepakoiden elinoloihin selvitysalueella vaikuttaa selvästi SSAB:n tehdas-alue, joka on ympäri vuorokauden muuta ympäristöään valoisampi alue, johtuen alueen keinovalaistuksesta. Muun muassa korvayökkö (*Plecotus auratus*) ja siipat (*Myotis*-suvun lajit), karttavat etenkin kesäaikaan valoisia ympäristöjä. Samoin SSAB:n tehtaan tuottama melu ulottuu koko selvitysalueelle.

5 Johtopäätökset

Arvokkaita luontotyyppikohteita kolme: 1. Vanhan pappilan metsä, vanhan pappilan lehto ja Kirkko-luodon metsä. Suurelta osin alue on metsittynyttä vanhaa peltoaluetta. Selvitysalueella ei esiinny uhanalaista tai luontodirektiivin liitteen IV(b) mukaista putkilokasvilajistoa.

Selvitysalueella ei havaittu lepakoita tai lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikoiksi soveltuvia kohteita. Alueelta ei todettu liito-oravaa ja viitasammakkoa.

Selvitysalueen pesimälinnusto on alueellisesti tavanomaista eikä alueelta tunnistettu linnustollisesti erityisen arvokkaita kohteita tai todettu sellaisia lajeja, jotka olisi huomioitava suunnittelussa. Näin ollen linnuston osalta ole tarpeen esittää suosituksia.

6.11.2025

6 Lähteet

Bat Conservation Trust. 2007: Bat Surveys – Good Practice Guidelines. Bat Conservation Trust, London.

GTK, kallio- ja maaperäkartta (<https://gtkdata.gtk.fi>)

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.

Latvasilmu oyk 2023: Raahen SSAB:n asemakaava: lepakko- ja sirolampikorentoselvitykset vuonna 2023.

Luonnonsuojelulaki (9/2023)

Luonnonvarakeskus 2023: Metsävaratiedot (<https://paituli.csc.fi/download.html>).

Maanmittauslaitoksen historialliset ilmakuvat (Paikkatietoikkuna 11/2025).

Maanmittauslaitoksen kartta- ja ilmakeu-aineistot (<https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/kartta-paikka/?lang=fi>).

Mäkelä, K. & Salo, P. 2024: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen Ympäristökeskus.

Metsälaki (1996/1093) ja Metsäasetus (1996/1200)

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. – Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus.

Suomen Lajitietokeskus 2025: Aineistopyyntö, haettu 6.5.2025/HBF.105144

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry. 2023: Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille. https://lepakko.fi/lepakot/Aineistot/SLTY_lepakkokartoitusohjeet_2023.pdf

Suomen Metsäkeskus 2025: Avoimet aineistot (<https://www.metsaan.fi/paikkatietoaineistot>).

Suomen ympäristökeskus 2025: Avoimet paikkatietoaineistot (<https://www.syke.fi/avointieto>).

Vesilaki (587/2011)